

Actieplan Seniorenhuisvesting

Een initiatief van partners in Zwolle en de gemeente

Voorwoord

Het zorgen voor voldoende huisvesting voor senioren is een urgente opgave waar we in Zwolle samen met de woon-, zorg- en welzijnsorganisaties voor staan¹. Want tot 2040 neemt het aantal ouderen toe, wordt de groep oudere ouderen groter en vermindert de beschikbaarheid van zorg- en ondersteunend personeel. En daarnaast is het lastig te voorspellen hoe de krappe woningmarkt zich gaat ontwikkelen. Als Zwolle willen we dat er ook in de toekomst passende voorzieningen en ondersteuning op het gebied van wonen, zorg en welzijn voor ouderen zijn in onze gemeente.

Voor het rapport Wonen in een derde levensfase hebben we de behoeften en wensen van senioren in Zwolle op het gebied van wonen, zorg en welzijn geïnventariseerd. De kennis die we hiermee verkregen, hebben we hebben verwerkt in verschillende actielijnen. Te weten: programmering, doorstroming, sociale basis en preventie, zorg & maatwerk. Deze actielijnen zijn te lezen in het document dat voor u ligt: Actieplan Seniorenhuisvesting.

De Zwolse partners en de gemeente maken zich hard voor de uitvoering van dit actieplan. Samen willen we ervoor zorgen dat er voldoende diversiteit aan woningaanbod is die voldoet aan de wensen en behoeften van senioren. We willen heel graag dat onze oudere inwoners daarover meedenken, onder anderen over hoe zij zelf mee kunnen doen en elkaar kunnen helpen. Zodat ook zij in de toekomst goed kunnen wonen en leven in Zwolle.

Dorrit de Jong

Wethouder wonen en zorg
Zwolle, juni 2023

1. Netwerkcoalitie WWZ038 van de gemeente Zwolle, woningcorporaties en zorg- en welzijnsorganisaties

Inhoud

Voorwoord	2
Inleiding	5
1. Programmering	6
2. Doorstroming	10
3. Sociale basis en preventie	12
4. Maatwerk ondersteuning en zorg	16

Inleiding

Aanleiding

In oktober 2021 is het Programma Wonen en Zorg door de raad vastgesteld. In dit programma zijn drie lijnen als basis neergelegd voor de uitwerking van het programma:

- 1) Vitale, gezonde en solidaire stadsdelen
- 2) Voldoende geschikte woningen
- 3) Passende zorg en ondersteuning

Bij de vaststelling van het Programma Wonen en Zorg is in aansluiting op deze drie lijnen opgenomen dat we een onderzoek laten uitvoeren naar de senioren huisvestingsopgave (vraag en aanbod). Het gaat om een integrale opgave van wonen, welzijn en zorg voor senioren op korte en (middel)lange termijn. Welke mogelijke knelpunten moeten worden weggenomen om te voorzien in de vraag op korte en langere termijn (2025, 2030, 2040) en welke aanvullende maatregelen zijn nodig om hierin te voorzien.

Onderzoeksbureau Companen heeft dit onderzoek uitgevoerd. Daarvoor is gebruik gemaakt van beschikbare data, waaronder de ontwikkeling van huishoudens, de ontwikkeling van de zorgvraag en de geschiktheid van de bestaande woningvoorraad. Er zijn enquêtes gehouden naar de woonwensen van 50+ers onder het burgerpanel. Ook zijn er gesprekken gevoerd met diverse zorg- en woningaanbieders, een afvaardiging van de seniorenraad en de huurdersverenigingen van woningbouwcorporaties.

Op 16 mei 2022 heeft het college het eindrapport van het onderzoek naar seniorenhuisvesting vastgesteld. Vervolgens is dit onderzoek op 7 juni 2022 in een Themadebat Sociaal Domein met de raadsleden besproken.

Met dit actieplan zetten wij in op een beweging. Wij beschrijven hoe we de opgaven uit het eindrapport samen met onze wonen-, welzijns- en zorgpartners nader willen vormgeven in de periode 2023-2026.. In gebiedsontwikkelingen en woningbouwprojecten is aandacht voor de doelgroep senioren en de verschillende wensen van deze doelgroep. Dat doen wij door het aanbieden van verschillende woonzorgconcepten, waardoor we ook actiever kunnen inzetten op de doorstroming. Door het creëren van ontmoetingsruimten, zowel in de openbare ruimte als in complexen, stimuleren wij sociale activiteiten en ontmoeting. Omzien naar elkaar, mantelzorg en ook de inzet van technologie leveren een belangrijke bijdrage aan inclusief wonen in Zwolle. Zo zal onze inclusieve woonstad waarin ook senioren een plek hebben, verder vorm moeten krijgen.

De rapportage over de voortgang van dit actieplan nemen we op in de voortgangsrapportage van het programma wonen en zorg.

Samenwerking

Om voldoende passend aanbod van wonen, welzijn en zorg voor senioren te hebben, is een brede en structurele samenwerking nodig tussen ketenpartners als gemeente, zorgkantoor, projectontwikkelaars, corporaties, zorgaanbieders en welzijnspartijen. In dit actieplan geven we alvast een voorschot van wat we gaan doen. De deelopdrachten hebben we in actielijnen geformuleerd. De uitwerking hiervan doen we samen. Bijvoorbeeld in de werktafels met de partners van WWZ038. Hierin zijn de kernpunten benoemd waarmee we invulling geven aan dit actieplan. We verstevigen deze samenwerking om zo de uitwerking van dit actieplan in 2023-2024 gezamenlijk te doen. Een aantal best practices illustreren goede bestaande initiatieven van partners. Ook de participatieraad en seniorenraad zijn in het proces van de totstandkoming van dit actieplan betrokken.

Leeswijzer

Dit actieplan bestaat uit vier actielijnen: programmering, doorstroming, sociale basis en preventie en zorg en maatwerk. In de volgende hoofdstukken beschrijven wij deze actielijnen en de bijbehorende acties. De taakstellingen en uitvoering in de actielijnen liggen bij de gezamenlijke partners.

1. Programmering

Deze actielijn heeft als doel te zorgen voor voldoende en divers aanbod aan woningen.

Meer geclusterde woningen

Adviesbureau Companen heeft de huisvestingsopgave voor ouderen met een (toekomstige) zorgvraag in Zwolle onderzocht. Het aantal ouderen in Zwolle zal de komende jaren sterk groeien, gelijk landelijk beeld. We spreken van een dubbele vergrijzing: een steeds grotere groep van onze bevolking is 65 jaar en ouder én ouderen worden gemiddeld ouder. In 2020 waren er circa 22.000 65-plussers in Zwolle, in 2040 loopt dit aantal op tot bijna 31.500. Met de grotere groep 'oudere ouderen' stijgt ook het aantal mensen met een zorgvraag. We zien dat senioren steeds vaker en langer zelfstandig blijven wonen, ook als zij zorgbehoefte hebben.

Dat vraagt om aanpassingen in het woningaanbod: meer geschikte woningen voor senioren, meer geclusterde woonvormen en meer plekken in woonzorgvoorzieningen. Tegelijkertijd vraagt het om aanpassingen in het aanbod aan zorg en ondersteuning in de buurt. Tot 2030 worden in Zwolle ongeveer 10.000 woningen gebouwd. Het is van belang hieraan betaalbare woningen en woonvormen voor senioren toe te voegen. Over het algemeen is de nieuwe generatie ouderen vitaler, vermogender en hoger opgeleid dan voorgaande generaties. Ze beslissen steeds vaker zelf over hun toekomst en komen vaker met eigen wooninitiatieven bij de gemeente.

Uit de aanbodinventarisatie van Companen blijkt dat het aanbod aan sociale huurwoningen voor ouderen relatief ruim is. In het hogere segment is echter weinig te vinden voor de groep ouderen met meer financiële mogelijkheden. Een aandachtspunt hierbij is dat sommige ouderen het niet prettig vinden als woningen in de markt gezet worden als 'ouderenwoningen'. Daarmee krijgt het namelijk de lading van 'eindstation'. Wel zouden zij willen verhuizen naar een appartementencomplex dat niet specifiek gelabeld is als 'senioren-complex' en op een aantrekkelijke locatie, dichtbij winkels, ligt. Veel woonzorgconcepten zijn verouderd en sluiten niet meer aan bij de toekomstige vraag. Voor dit aanbod ligt er een transformatie- en verduurzamingsopgave. Om meer variatie in het aanbod te bereiken, kan co-creatie uitkomst bieden.

Om aan te sluiten bij de toekomstige vraag is er meer diversiteit nodig in geclusterde woonvormen. Denk daarbij aan woningtype, leefstijlen, leeftijden, aanwezigheid van welzijnsvoorzieningen en de mate van collectiviteit. De kwantitatieve opgave is vooral waarneembaar in de particuliere sector in de koop en (middel)dure huur. De kwalitatieve opgave bevindt zich in alle segmenten, waaronder inclusieve woonzorgconcepten.

Geschikte woningen

De meeste ouderen wonen verspreid in de bestaande woningvoorraad en zullen dat ook in de toekomst blijven doen. Omdat sommige ouderen te maken krijgen met enige vorm van mobiliteitsbeperking is een levensloop-geschikte woningvoorraad wenselijk. Voor mensen met een mobiliteitsbeperking bedraagt de huidige vraag naar geschikte woningen, dus niet uitsluitend de geclusterde, circa 3.910 woningen. Conform de trend van vergrijzing loopt deze behoefte in 2040 op tot circa 4.960 woningen. Dit aantal verhoudt zich in principe gunstig ten opzichte van het huidige geschikte woningaanbod. Volgens de doorzonscan kent Zwolle momenteel namelijk 19.400 geschikte woningen.

Getalsmatig is er geen geschiktheidsopgave, wel is aandacht nodig voor toewijzing, matching en labelen. Van deze geschikte woningen wordt namelijk 67% bewoond door een huishouden van mensen onder de 65 jaar. Dit zijn overigens voor het overgrote deel (48%) wel huishoudens van mensen in de leeftijdscategorie van 55 tot 65 jaar.

Hoeveel geschikte woningen er uiteindelijk nodig zijn om in de behoefte van ouderen te voorzien, is altijd een samenspel van voldoende aanbod en voldoende beschikbaar aanbod.

De woonomgeving

De woonomgeving speelt een belangrijke rol in prettig wonen. Bewoners hebben in de loop der jaren vaak een sociaal netwerk opgebouwd en willen graag in de wijk blijven wonen. Daarvoor is een passend aanbod aan geschikte woningen in iedere wijk nodig. Daarnaast zijn laagdrempelig vervoer en bereikbaarheid van voorzieningen essentieel om mensen prettig te laten wonen en leven, evenals een veilige, toegankelijke en tevens dementievriendelijke leefomgeving, die ontmoeting stimuleert. Zowel in de bestaande stad als bij nieuwbouw is het van belang op lokaal niveau deze aspecten mee te laten wegen in ontwerpkeuzes. Daarbij is het belangrijk om aandacht te hebben voor gemengde buurten en wijken.

Toenemende vraag naar welzijn en zorg in de wijk

Om zelfstandig in de wijk te kunnen blijven wonen, dient ondersteuning en zorg dichtbij en toegankelijk te zijn. Door een toename van het aantal zelfstandig wonende ouderen groeit ook de vraag naar ondersteuning en zorg in de wijk. Welzijn en zorg, maar ook corporaties en anderen, leveren daarin een belangrijke bijdrage. In de wijk moeten partijen samen zorgen voor de juiste zorg en ondersteuning. De juiste voorzieningen binnen afzienbare afstand, zoals winkels en de huisarts, zijn voor veel kwetsbare ouderen een basis voor het zelfstandig thuis kunnen functioneren. In dit programma benoemen we de thema's die randvoorwaardelijk zijn voor het langer zelfstandig thuis wonen. De woon-, zorg- en welzijnsorganisaties maken een inventarisatie van allerhande beschikbare mogelijkheden zodat senioren prettig wonen en leven in Zwolle.

Actielijn 1

Programmering: voldoende en divers aanbod aan woningen

Realisatie van voldoende geclusterde woningen

Uit het onderzoek van adviesbureau Companen blijkt dat er in 2040 een tekort is van 1.210 tot 3.410 woningen, als er geen aanbod wordt toegevoegd in de geclusterde woonvormen.

Actie: Toevoegen van voldoende en divers aanbod aan geclusterde woningen, in de hoeveelheden en segmenten passend bij de vraagprognose (doorlopend in de periode 2023 -2024).

Dit doen we in samenspraak met woningcorporaties en marktpartijen door op concrete locaties afspraken te maken over de realisatie van woon(zorg)concepten met ontwikkelende partijen. Zowel op kleinere locaties verspreid over de stad als bij de grotere gebiedsontwikkelingen.

Wij stellen richtlijnen op waaraan geclusterde woonvormen voor ouderen moeten voldoen, zodat ze goed aansluiten bij de behoeften van ouderen die beschutting en comfort zoeken. Per wijk bepalen wij aan welke woon(zorg)concepten behoefte is en wat de mogelijkheden zijn. Dit zetten wij af tegen de totale opgave voor de stad, zodat de benodigde differentiatie aan woonvormen gerealiseerd wordt. We sluiten aan bij de wijkperspectieven en de gebiedsplannen. Hierdoor kunnen gemeentelijke organisaties, woningcorporaties, ontwikkelaars, zorgaanbieders en welzijn elkaar op gebiedsniveau beter vinden en hun activiteiten goed op elkaar afstemmen.

Onze prioriteit ligt in de wijken Aa-landen, Berkum, Assendorp, Binnenstad, Kamperpoort-Veerallee en delen van Zwolle Zuid. In deze wijken is op dit moment al een tekort aan passende woningen voor senioren. Maar ook op andere geschikte plekken in de stad willen we de kansen voor woonvormen en woonzorgcombinaties benutten. Omdat voorzieningen in de nabijheid een van de belangrijkste randvoorwaarde is om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen, zetten we met name in op ontwikkellocaties in de nabijheid van voorzieningen.

Realisatie van 24-uurszorg: het verpleeghuis in de wijk

In de periode tot 2030 neemt de vraag naar plekken voor 24-uurszorg in Zwolle toe. Op basis van het huidige aanbod, circa 860 plekken, verwacht adviesbureau Companen dat er zonder toevoegingen in 2040 een tekort zal zijn van gemiddeld 293 plekken. Dit betekent dat er tussen 2023 en 2040 gemiddeld 20 plekken per jaar extra moeten worden gerealiseerd.

Op basis van de huidige ontwikkelingen bevinden de tekorten in 24-uurszorgplekken zich met name in de stadsdelen Oost, Noord en West. Spreiding over de wijken in de stad is gewenst. Het verpleeghuis in de wijk heeft voordelen voor zowel de zorgvrager en eventueel thuiswonende partner als de aanbieder. Enerzijds vormt het een belangrijke kern van waaruit verbinding met omliggende buurten kan worden gemaakt. Anderzijds maakt een 24-uursvoorziening in de wijk het de zorgaanbieder makkelijker om (thuis)zorg te leveren in de directe nabijheid met efficiënte inzet van personeel.

Een betere verdeling van 24-uurszorglocaties over Zwolle kan helpen bij het verlenen van (WIZ-)zorg aan huis. Het aan senioren toekennen van (aanleun-)woningen nabij het verpleeghuis in de wijk, creëert verbinding tussen huis en wijk. Bovendien maakt het zorgverlening beter exploiteerbaar en laagdrempeliger bereikbaar voor de inwoners.

Actie: Met enkele thematische werktafels stellen we vast welk aanvullend aanbod nodig is om aan de geprognosticeerde vraag naar 24 uurszorg te voldoen. (gereed Q4 2023)

Actie: We verkennen de mogelijkheden van een verbindende rol van verpleeghuizen in de wijk (gereed Q3 2023).

Geschikt maken van bestaande woningen

Ondanks de inzet op het snel realiseren van nieuwe woningen, moeten wij ook een groot deel van de vraag naar geschikte woningen in de bestaande woningvoorraad opvangen. Zo dient een klein percentage van de woningen volledig rolstoelgeschikt te zijn wegens lichamelijke beperkingen. Daarnaast moet een veel groter deel rollatorgeschikt zijn.

De corporaties hebben afgewogen welke gebouwen bij de vraag van ouderen passen, al dan niet met aanpassingen. Dit op basis van diverse criteria, waaronder de afstand tot voorzieningen en het aantal kamers in de woningen. Met als resultaat dat een aantal gebouwen, dat oorspronkelijk voor senioren bedoeld was, door hen ontlabeld is of mogelijk ontlabeld wordt. Voor de overgebleven voorraad woningen, gelabeld voor senioren, zorgen de corporaties ervoor dat deze ook echt geschikt zijn voor deze doelgroep. Denk bijvoorbeeld aan stoeltjes in de lift, elektrische deuropeners in de algemene toegangsruimten en een videofoon.

Veel van de voor senioren gelabelde corporatiewoningen zijn al door- en toegankelijk voor rollators en hebben passende voorzieningen. De corporaties brengen verder in kaart welke specifieke bestaande corporatiewoningen, die voor senioren gelabeld zijn, niet of niet volledig rollator- en rolstoelgeschikt of -passend zijn. Op basis hiervan gaan we het gesprek aan om te onderzoeken of en hoe we de benodigde aanpassingen kunnen realiseren.

Actie: We brengen in beeld wat de mogelijkheden zijn om woningen passender te maken (gereed Q4 2023).

Hierbij valt ook te denken aan deurautomaten, (extra) scootmobielstallingen, toegankelijke vuilniscontainers of het revitaliseren van gemeenschappelijke ruimtes tot een buurtfunctie in de seniorencomplexen. Alle betrokken partijen brengen hiervoor hun lokale kennis en expertise in. Gemeente, corporaties, zorgaanbieders en zorgkantoor bespreken gezamenlijk de wmo-werkafspraken en verdiepen zich in de (collectieve) uitdagingen om te komen tot structurele afspraken. Daar waar we woningen of complexen geschikt kunnen maken, gaan we eerst met elkaar in gesprek over in hoeverre daar aanpassingen of doorstroming wenselijk is.

Ook kijken we naar wat er nodig is om deze woningen geschikt te maken en wat er eventueel qua individuele of collectieve aanpassingen nodig is voor het leveren van intensievere zorg. In specifieke wijken nemen we de complexgerichte aanpak als onderzoeksvraag. In wijken of buurten waar veel woningen niet geschikt te maken zijn, richten we ons op nieuwbouw van geclusterde woonvormen.

SamSam Huis

SWZ bouwt het duurzame appartementencomplex “Het SamSam Huis” in Dieze-West. Een huis met vier woonblokken waarvan elk blok bestaat uit vijf kleine woningen met een gezamenlijke woonkamer, keuken en logeerkamer. Een mooie manier van samenwonen voor 55-plussers die het graag samen met anderen gezellig maken, met elkaar leuke dingen willen doen, een luisterend oor hebben voor anderen, en ook zelf wat te vertellen hebben. Ook zijn er tien reguliere zelfstandige appartementen voor 45-plussers. Het hele complex wordt in de zomer van 2023 opgeleverd. Stichting WijZ kijkt op dit moment of zij activiteiten voor bewoners kunnen organiseren.

Betrokken partijen: SWZ, WijZ

2. Doorstroming

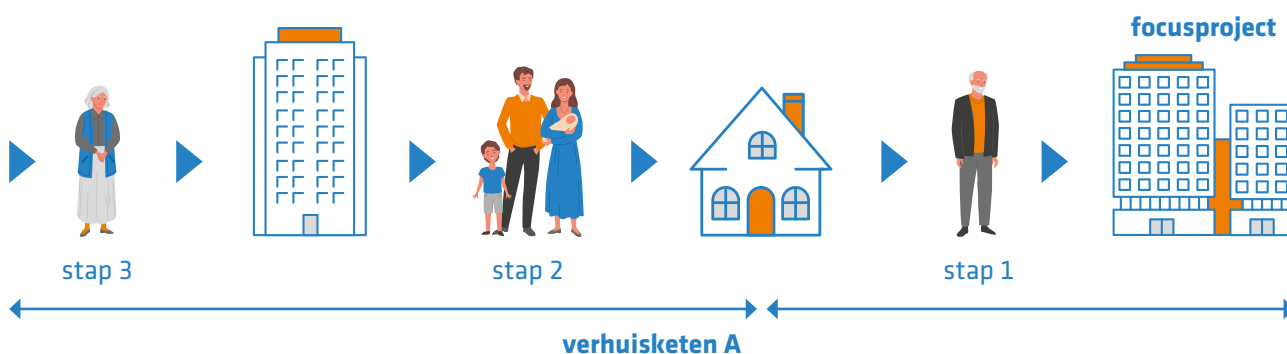
Deze actielijn heeft als doel de bestaande woningvoorraad beter te benutten.

Woonbewustzijn

Mensen verhuizen gemiddeld zeven keer in hun leven. Vaak zijn verhuizingen gekoppeld aan een life-event zoals studie, baan of kinderen waardoor er een andere woonbehoefte ontstaat. Ouderen zijn veelal niet bezig met nog een stap in de wooncarrière. De neiging tot verhuizen onder senioren is laag. Daardoor wonen zes op de tien ouderen in een woning die niet geschikt is voor intensievere zorg. Het op tijd afwegen of een andere woning of woningaanpassingen voor de toekomst gewenst zijn, kan veel problemen voorkomen.

Doorstroming begint bij het juiste aanbod voor senioren en het beter benutten van de bestaande woningvoorraad. In aanvulling daarop bekijken wij hoe we het voor senioren makkelijker en aantrekkelijker kunnen maken om te verhuizen. Zowel voor mensen met een koopwoning als voor mensen met een huurwoning. We onderscheiden diverse interventie categorieën:

- Een passend woningaanbod
- Het op weg helpen van ouderen, door te informeren
- Het ontzorgen van ouderen, door bijvoorbeeld de verhuizing te organiseren
- Een prijsprikkel realiseren, door huurstijging te voorkomen
- Voorrang verlenen

Actielijn 2

Doorstroming bevorderen door het beter benutten van de bestaande woningvoorraad

Het actieplan 'doorstroming, het beter benutten van de woningvoorraad' is in het voorjaar van 2023 gereed. In dit actieplan zetten wij ook in op de doorstroming van senioren. Behalve naar de interventie categorieën kijken wij ook naar het bestaande aanbod.

Vanuit WWZ038 en het Concilium is reeds een traject gestart dat zich specifiek richt op de doorstroming van senioren. Deze werkgroep komt met concrete maatregelen, die aangeven hoe partijen gezamenlijk met de doorstroming verder kunnen gaan. Bestaande acties op het gebied van doorstroming en de resultaten die met deze acties zijn behaald, worden hierin betrokken. Denk daarbij aan de levensloopconsulent die ingezet wordt door de woningcorporaties en de gesprekken die vanuit het programma Vitaal en Veilig Thuis worden gevoerd.

Actie: We maken een actieplan doorstroming met als doel de bestaande woningvoorraad beter te benutten. (gereed Q2 2023).

Woonzorgcentrum Havezate

De Havezate is een woonzorgcentrum, prachtig gelegen in Holtenbroek aan de Zwartewaterallee. De Havezate is verouderd. Daarom maakt deltaWonen plannen om het oudste deel te vervangen voor nieuwbouw waarbij 100 extra woningen worden toegevoegd. Samen met Driezorg en het RIBW heeft deltaWonen een visie op het woon-leef concept beschreven en strategische doelstellingen geformuleerd. De Havezate wordt in de toekomst een inclusieve, diverse en duurzame woonbuurt. Een plek waar 55+ met en zonder zorgvraag en hun (jongere) mantelzorgers, mensen met verschillende achtergronden en leefstijlen comfortabel wonen. En waar alle ruimte is voor bewoners en buurtgenoten om elkaar te ontmoeten. Bewoners kiezen hier bewust voor een manier van leven waarin naar elkaar omkijken en samen delen vanzelfsprekend is.

Betrokken partijen: Driezorg, RIBW Overijssel en deltaWonen.

Status: Gestart met fase 2, het uitwerken van strategische doelstellingen in concrete acties.

3. Sociale basis en preventie

Deze actielijn heeft als doel om waardig en vitaal ouder te worden. Er is meer inzet op preventie en bevordering van een gezonde leefstijl.

Welzijn en gezondheid in de sociale basis

In het kader van de Sociale Basis werkt de Gemeente Zwolle aan drie ambities voor haar ouderen:

- 1) Inwoners hebben betekenisvolle sociale contacten en daginvulling
- 2) Inwoners zijn vitaal en gezond
- 3) Inwoners hebben gelijke kansen op een zelfredzaam leven.

Om deze ambities te realiseren biedt de sociale basis een breed en laagdrempelig aanbod van activiteiten en voorzieningen in de buurt of wijk op het gebied van welzijn, gezondheid, sport, cultuur, scholen. Dit doen we samen met stichtingen, (welzijns)organisaties, scholen en het bedrijfsleven.

We betrekken de huidige onderdelen in de sociale basis en preventie in de woonopgaven in de stad, bijvoorbeeld vitaal en veilig thuis en één tegen eenzaamheid.

Sociale basis en preventie

- Goede dagen & perspectief: activiteiten, dagbesteding met senioren
- Versterken van eigen kracht van mensen met dementie, waaronder mantelzorgondersteuning, familievoorlichting/kennisdeling
- Welzijnswerk door subsidiepartners
- Buurtwerk:
 - In buurthuizen
 - Valpreventie en Vitaal & Veilig Thuis
 - Welzijn op recept
 - Sport- en beweegactiviteiten
 - Cultuursensitieve zorg
- Mantelzorgondersteuning door Zwolle Doet!
- Lotgenotencontact, inclusief begeleiding door ervaringsdeskundigen
- Aanbod Stadskamer, o.a. digitale vaardigheden leren
- Op Orde: ondersteuning bij de administratie
- Juridische hulpverlening
- Cliëntondersteuning
- Eén tegen eenzaamheid
- Regenboog Ouderen

Bron: Beleid gemeente Zwolle

Wij hanteren een brede kijk op gezondheid. Gezondheid is meer dan 'niet ziek zijn'. Het gaat vooral over veerkracht, meedoen in de maatschappij en betekenisvol actief zijn, zowel in werk en privéleven als in de omgeving. Positieve Gezondheid is daarbij ons richtinggevend concept, dat goed aansluit bij onze brede blik. Dit omdat het niet alleen gaat over lichamelijke gezondheid, maar ook om het vermogen je aan te passen, het welbevinden, de eigen regie, veerkracht, participatie en zingeving.

Ik voel me gezond & fit

- ▶ Gezonde leefstijl faciliteren met Welzijn op recept, sportactiviteiten, SSZ en WijZ, GLI's

Ik voel me vrolijk

- ▶ Mentaal welbevinden verkrijgen in de aanpak dementie, tegengaan van eenzaamheid, zo nodig ondersteuning van het sociaal wijkteam

Ik heb vertrouwen in mijn toekomst

- ▶ Zingeving

Ik geniet van mijn leven

- ▶ Kwaliteit van leven hebben in een gezonde leefomgeving

Ik heb goede contacten

- ▶ Meedoen en mensen ontmoeten

Ik kan goed voor mezelf zorgen

- ▶ Dagelijks leven

Bron: Zes dimensies van positieve gezondheid

Actie: In de bestaande samenwerkingen in zorg en welzijn stellen we vast welke veranderingen nodig zijn, dat senioren meer regie nemen. (doorlopend in de periode 2023 -2024)

Iedereen doet mee en we zien naar elkaar om

Een fijne plek om te wonen bestaat niet alleen uit een goed huis, maar ook uit een fijne leefomgeving, goede zorg in de buurt indien nodig, een praatje kunnen maken met de mensen in de directe omgeving en een leefomgeving die stimuleert tot gezond gedrag.

We zetten in op alle factoren die een plek maken tot een fijne plek om te wonen. Voor senioren vraagt dit soms andere elementen dan voor bijvoorbeeld gezinnen of mensen uit andere leeftijdscategorieën.

We zien ook dat niet alle ouderen hetzelfde zijn. Iedereen heeft zijn eigen behoeftes, achtergrond, voorkeuren en manier van leven. Hierop willen we zo goed mogelijk inspelen. Denk bijvoorbeeld aan cultuursensitieve zorg, woonruimte voor regenboogouderen en woonvormen voor gezamenlijk leven. En waar het kan zo zelfstandig mogelijk.

Wat is aanvullend nodig?

Aansluitend bij het huidige aanbod in de sociale basis en preventie en bij de maatschappelijke ontwikkelingen zetten we in op community building. Senioren vormen een spil in de Zwolse samenleving.

Het overkoepelende doel is het van binnenuit werken aan een in economisch, cultureel en sociaal opzicht leefbare buurt, door sociale relaties tot stand te brengen en onvermoede capaciteiten van bewoners, organisaties en instellingen binnen de lokale gemeenschap te mobiliseren. De waarde van het ouder worden van inwoners in onze samenleving vraagt om het gesprek over de fases van het leven. In de bewustwording voor wonen, zorg en welzijn, worden senioren gemotiveerd bewust na te denken over hun toekomst op deze drie onderdelen en daarin maatregelen voor zichzelf te nemen.

Een gezonde samenleving vormt ook het doel van het Gezond en Actief Leven Akkoord staat. Vitale ouderen zijn zo lang mogelijk zelfredzaam. Zorgverzekeraar en gemeenten maken aan de hand van een regiobeeld en -plan regionale samenwerkingsafspraken over gezondheidsbevordering van de populatie als geheel en specifiek voor risicogroepen, bijvoorbeeld ouderen met valrisico.

Blauwdruk

Woon-, zorg- en welzijnspartners hebben hun commitment gegeven, om in 2023 gezamenlijk tot een blauwdruk te komen van allerhande beschikbare mogelijkheden zodat senioren prettig wonen en leven in Zwolle.

Vitaal en Veilig Thuis

Na je zeventigste zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Daar zet Vitaal & veilig Thuis zich sinds 2017 voor in. Bij veel mensen gaat het goed maar soms is er wat extra ondersteuning nodig. Dat wordt in kaart gebracht door een huisbezoek. Een vrijwillig adviseur van Vitaal & Veilig Thuis komt langs om samen met de bewoner te kijken naar de thuissituatie en geeft advies op gebied van o.a. veiligheid in en om het huis, lichamelijke gezondheid, sociale contacten en zelfredzaamheid. Zo lang mogelijk fit blijven en goed in je vel zitten staat daarbij voorop. Na het bezoek krijgt de bewoner het verslag met adviezen en extra informatie om alles rustig na te lezen. Op verzoek kan Vitaal & Veilig Thuis de bewoner in contact brengen met organisaties die verder kunnen helpen.

Betrokken partijen: Wijz, Vitaal en Veilig Thuis

Wooncomplex Kembang Baru

In Holtenbroek staat sinds 2009 wooncomplex Kembang Baru van SWZ. Hier wonen Indische ouderen of ouderen die zich verbonden voelen met de Indisch-Nederlandse cultuur. Het complex bestaat uit sociale huur, middenhuur en een enkele koopwoning, en kenmerkt zich door een mooie Indische uitstraling en detaillering. De woningen zijn gebouwd in een kwadrant, rond een werkelijk prachtige binnentuin die ook een echt Indische sfeer uitstraalt (mede door de zeer bijzondere balkons). Er is veel aandacht voor ontmoeting en activiteiten. Stichting Kembang Baru was initiatiefnemer van dit complex. De stichting heeft als doel het welbevinden van ouderen met een Indische achtergrond te verbeteren. Ook verzorgt de stichting dagbesteding voor een groep ouderen, samen met Stichting WijZ in Zwolle.

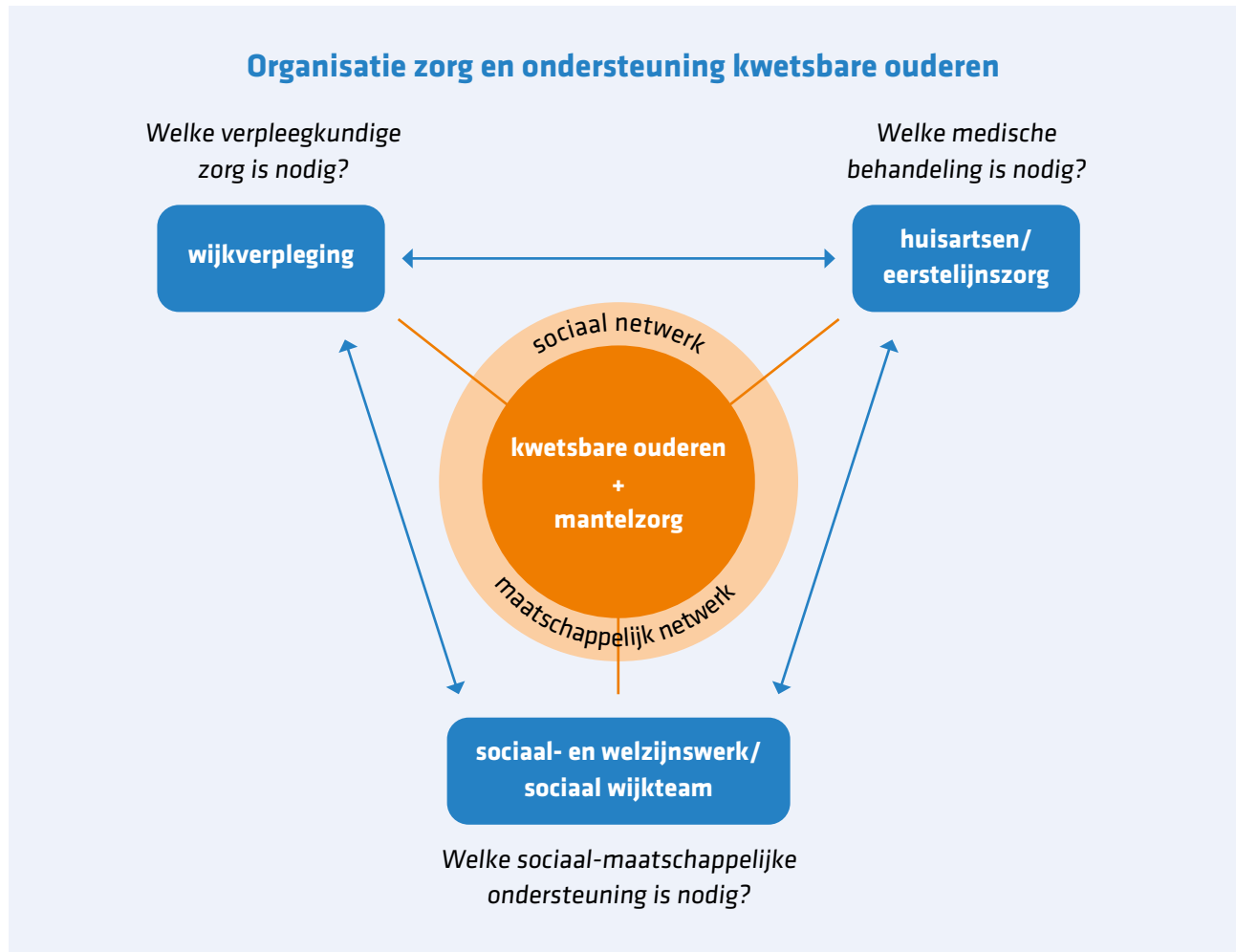
Betrokken partijen:

SWZ, Stichting Kembang Baru, WijZ

4. Maatwerk ondersteuning en zorg

Deze actielijn heeft als doel passende zorg en ondersteuning aan senior inwoners te bieden die dit nodig hebben.

Bron: Kwetsbare ouderen thuis, handreiking voor integrale zorg en ondersteuning in de wijk

Passende zorg en ondersteuning thuis

Het aantal ouderen in de Zwolse bevolking neemt verder toe. Hierdoor zijn er meer personen nodig om de zorg en ondersteuning te kunnen blijven bieden zoals we dit altijd deden. Er doen zich daarnaast problemen op de arbeidsmarkt voor om voldoende personeel voor de zorg te hebben. Deze gezamenlijke ontwikkelingen vragen om veranderingen in de zorg en ondersteuning voor senioren. Het landelijke programma Wonen, ondersteuning en zorg voor Ouderen (WOZO) zet in op een beweging om zorg en ondersteuning beschikbaar te houden voor de kwetsbare groep. Dit houdt in dat ondersteuning en zorg zich aanpassen op de voorkeur van ouderen om zo lang mogelijk regie op het eigen leven te houden en dat zware, complexe zorgvragen zo lang mogelijk worden uitgesteld of zelfs worden voorkomen.

De huidige vormen van thuisondersteuning verschillen per wetgeving (Wmo, Zvw en Wlz). De beschikbare ondersteuning sluit aan bij de eigen mogelijkheden van de inwoner. Lichte ondersteuning waar het kan en zwaardere zorg wanneer dit noodzakelijk is.

Ondersteuning vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) omvat individuele begeleiding, hulp bij het huishouden, en ook woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelvoorzieningen. Vanuit de Zorgverzekeringswet (Zvw) omvat de ondersteuning persoonlijke verzorging en verpleging in situaties waarbij inwoners lichte tot matige ondersteuning nodig hebben (inclusief Reglement hulpmiddelen). De ondersteuning die vanuit de Wet langdurige zorg (WLz) geboden wordt, bevat veelzijdige ondersteuning aan inwoners die intensieve ondersteuning nodig hebben. Deze vorm van ondersteuning is beschikbaar na het vaststellen van de noodzaak voor 'permanent toezicht' of '24 uur per dag zorg in de nabijheid'.

Zorg en wonen

Zwolse senioren nemen zoveel mogelijk de eigen regie. Niet zelfstandig wonen vormt dan ook de uitzondering. Het aloude 'bejaardenhuis' bestaat immers al geruime tijd niet meer, waar ouderen destijds intramuraal en niet meer zelfstandig woonden.

De beschikbare intramurale zorg in een verpleeghuis is beperkt. Het in de thuissituatie bieden van deze intensievere en zwaardere vorm van ondersteuning, die bekend staat als verpleeghuiszorg, vraagt om maatwerk. Voor de toekomst blijkt uit onderzoek, dat de beschikbare informele zorg uit het eigen netwerk van senioren in toenemende mate beperkt is. Voor een deel kan dit worden ondervangen door beschikbare ondersteuning en voorzieningen in de wijk. Het is belangrijk dat er optimaal gebruik gemaakt wordt van informele zorg uit het eigen netwerk van de inwoner, waarbij we aandacht hebben voor dat wat inwoners en hun netwerk hierbij nodig hebben. Ook is er de noodzakelijke formele zorg en ondersteuning. Geclusterde woonvormen zijn veelal het meest geschikt om maatwerk te kunnen bieden.

Andere manieren van passende zorg en ondersteuning

Met een dubbele vergrijzing hebben steeds meer senioren formele zorg en ondersteuning nodig. Om de noodzakelijke zorg en ondersteuning te kunnen borgen zetten welzijns- en zorgorganisaties in op innovatie en technologische mogelijkheden. Zorgorganisaties werken namelijk steeds meer met minder invasieve ondersteuningsmethoden, zoals beeldbellen, monitoring en slim gebruik van hulpmiddelen.

Actie: In de bestaande samenwerkingen van wonen, welzijn en zorgorganisaties delen we goede voorbeelden van zorg, innovaties en technische mogelijkheden, om vast te stellen welke hiervan structureel onderdeel moet zijn van het aanbod (doorlopend in de periode 2023 -2024)

Wat is aanvullend nodig?

Het Integraal Zorgakkoord biedt perspectief in de verantwoordelijkheid om acute zorg voor senioren te voorkomen, waaronder een visie op de eerstelijnszorg van 2030.

Voor de medisch-generalistische zorg aan kwetsbare ouderen thuis en in woon-zorgsettings, op het snijvlak van Zvw en WLz, maken LHV, InEen, Verenso en de Patiëntenfederatie een beschrijving van de gewenste kwaliteit van zorg. Dit houdt ook in dat er niet-vrijblijvende afspraken worden gemaakt hoe de 24/7 beschikbaarheid van medisch-generalistische zorg voor kwetsbare mensen thuis, in een geclusterde woonvorm en in een instelling (regionaal) kan worden geborgd.

Woonzorg centrum Fermate

In woonzorgcentrum Fermate in Holtenbroek wordt tweemaal per week buurtrestaurant De Balie georganiseerd. Een initiatief van WerV (onderdeel van WijZ welzijn) en Driezorg. Het restaurant is niet alleen een plek waar je heerlijk kunt eten, het is ook een gezellige ontmoetingsplek. Voor ouderen die in Fermate wonen én voor ouderen in de buurt. In het restaurant werken cliënten van WerV, van allerlei leeftijden. Voor deze mensen is het meedraaien in De Balie een hele zinvolle daginvulling. De Balie heeft een sterk verbindende functie: verbinding van het woonzorg centrum met de buurt, verbinding tussen jongeren en ouderen en andersom. Daarnaast ontmoeten ouderen hun leeftijdgenoten.

Betrokken partijen:

WerV (onderdeel van WijZ welzijn) en Driezorg.

Liv Inn Woonzorgconcept

Liv inn is het nieuwe leven voor ouderen, met de gemeenschappelijkheid van een studentenwoning, de bedrijvigheid van een klein dorp en de geborgenheid van een huis. Een plek waar je eigenlijk tijd tekort komt, die families samenbrengt, met focus op wat je nog wél kan en waar elke vierkante meter wordt gebruikt om je kwaliteit van leven te verhogen. Elke Liv inn heeft een lokaal karakter en is samen met buurt en bewoners tot stand gekomen. In Liv inn kun je wonen, verzorgd worden, verpleegd worden en hospicezorg ontvangen. Kortom: in een Liv inn kun je doorleven zoals je dat zelf wenst, en zorg krijgen als dat nodig is. In principe hoef je dan niet meer te verhuizen.

Betrokken partijen: Habion

Status: Doorontwikkeling is mogelijk in huis Assendorp

Hart van Stadshagen

Hart van Stadshagen is een plan in ontwikkeling om 290 appartementen te realiseren. Met centrale voorzieningen zoals een daktuin, plein met Stadsfoyer, winkels en horeca in de buurt. Als onderdeel van dit plan komen er zeventig passende, volwaardige woningen waar ouderen met een intensieve zorgvraag (Wlz-indicatie) zelfstandig kunnen wonen. Waar mensen zich thuis voelen en de mogelijkheid hebben om zo zelfstandig mogelijk te wonen én te leven; 'Thuis, met zorg van IJsselheem'. De bewoners mogen hier blijven doen wat ze zelf willen en kunnen, samen met hun partner, familie en vrienden. Zij maken hun eigen keuzes. Zo blijven zij eigenaar van en over hun leven.

Betrokken partijen: IJsselheem

